

СТРАХОВА СПРАВА

рекомендаційний
показчик

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет

Бібліотека

Страхова справа

Рекомендаційний покажчик літератури

Миколаїв
2023

УДК 368

С83

Укладачі: А. А. Ястремська, зав. відділом бібліотеки

Редактор: Д. В. Ткаченко, зав. відділом бібліотеки

С83   **Страхова** справа : рекомендаційний показ-
чик літератури / уклад. А. А. Ястремська ; за ред.
Д. В. Ткаченко. - Миколаїв : МНАУ, 2023. - 84 с.

УДК 368

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2023

© Бібліотека МНАУ, 2023

ПЕРЕДМОВА

В бібліографічному покажчику «Страхова справа» розкрито сутність, значення та розвиток страхової діяльності в Україні.

До складу покажчика увійшли відомості про законодавчо-нормативну базу, навчальні посібники, монографії, статті з наукових періодичних видань, а також матеріали всесвітньої мережі Інтернет з питань ринку страхових послуг України, особливостей функціонування страхових організацій, страхуванню життя та майна, приділено увагу питанням сільськогосподарського та екологічного страхування.

При підготовці видання були використані фонди, каталоги та картотеки бібліотеки, бази даних бібліотеки МНАУ та електронні версії повнотекстових документів, розміщених в Інтернет.

Матеріали у покажчику розміщено за алфавітом авторів та назв видань.

Опис документів наведено мовою оригіналу. Бібліографічний опис зроблено за стандартом України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Слова і словосполучення скорочуються відповідно діючим стандартам ДСТУ 35.82-97 «Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила».

Бібліографічний покажчик може бути корисним широкому колу читачів – студентам, аспірантам і викладачам економічних спеціальностей та всім, хто бажає професійно знати все про страхування і різні форми його прояву.

ВСТУП

Однією з найдавніших сторін відносин виробничо-суспільного характеру є страхування. Його витоки слід шукати ще за часів рабовласницького ладу. Тоді страхували майно і рабів від можливого їх знищення різними силами природи або від інших обставин. Так поступово відбулося об'єднання людей, зацікавлених у цьому процесі. Виникла страхова справа.

Це один з головних інститутів економіки. Найбільше поширення страхова справа отримала в умовах ринкових відносин.

Сутність цього процесу полягає в задоволенні потреби людини в безпеці. В умовах ринку страхування набуло дещо іншої формації. Це шлях до об'єднання грошових коштів для того, щоб зробити їх використання більш ефективним.

Страхова справа відіграє величезну роль в економіці країни. Це, перш за все, підвищує потенціал країни для інвестицій в її розвиток. Надійність і гарантії безпеки залучають додаткові капітали.

Страхова справа - це передумови для зростання добробуту нації. Воно дає можливість стабілізувати систему соціального та пенсійного забезпечення.

Область страхування підпорядковується своїм законам і має специфічні особливості розвитку.

Її підрозділяють на страхування майна, відповідальності та особисте. Окремо можна виділити область цього процесу, пов'язану з медициною. Під категорію страхування підпадають об'єкти, що мають такі ознаки:

1. Присутність страхового ризику.
2. Об'єднання страхувальників і страховиків.
3. Окупність цього процесу.
4. Нерозподілені відносини.
5. Повернення платежів.

Об'єктом страхування є всі ризики, при виникненні яких страховик зобов'язаний відшкодувати завдану шкоду. Як об'єкт можуть виступати різні категорії.

Особисте страхування включає в себе інтереси громадян, які стосуються вікових критеріїв, певних подій у житті, сфери медичних послуг, хвороб та інших подій. В особистому страхуванні - це життя і здоров'я громадян, а також їх працездатність.

При страхуванні майна об'єктами є будь-які цінності, що мають матеріальну форму, які підпадають під критерії цього процесу. Це може бути володіння певним майном, а також його використання і розпорядження. Сюди входить і страхування відповідальності, яке полягає у виплаті компенсації іншим особам за заподіяну шкоду. Підприємницька діяльність теж нале-

жить до цієї категорії суб'єктів.

Ще один момент, який включає страхову справу, передбачає пакет документів, необхідних для виникнення випадку з компенсації збитку.

Суб'єкти страхової справи - це агенти, організації, товариства, брокери та інші учасники цього процесу.

Вся діяльність суб'єктів повинна бути ліцензована або атестована. Існує спеціальний державний реєстр, який містить весь перелік учасників цього процесу.

Страхування є необхідною стороною суспільного життя будь-якої країни з розвинутою економікою. Воно є запорукою стабільності, яке сприяє розвитку інвестиційної діяльності. Власники майна і грошових коштів повинні бути впевнені, що в разі настання страхового випадку їм буде відшкодовано завдану шкоду.

Джерело

Страхова справа і його сутність.
Українська «Преса» Онлайн. URL:
[https://presa.com.ua/navchannia/
stakhova-sprava-i-jogo-sutnist.html](https://presa.com.ua/navchannia/stakhova-sprava-i-jogo-sutnist.html).

Розділ 1

Страховання: сутність, значення, розвиток

1. Агрес О., Грицина О., Синявська Л. Інноваційний розвиток страхової діяльності як один із методів зростання її ефективності. *Аграрна економіка*. 2022. Т. 15. № 1-2. С. 26-34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ae_2022_15_1-2_6.
2. Баранова В. Г. Ефективний механізм страхування: методичні підходи до оцінювання. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2021. № 1. С. 127-134. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2021_1_12.
3. Бридун І. Є. Трансформація світової галузі страхування під впливом пандемії COVID-19. *Український соціум*. 2021. № 3. С. 76-87. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2021_3_7.

Розглянуто трансформацію світової галузі страхування під впливом пандемії COVID-19. Досліджено ролі регуляторів, урядів, споживачів страхових послуг, страхових і перестрахових компаній у реагуванні на новий виклик. Виявлено, що пандемія COVID-19 стала несподіваним фактором для світової галузі страхування та внаслідок світової кризи, яка була спричинена коронавірусом SARS-CoV-2, виникла необхідність в оцінці трансформації процесів у ній. Проаналізовано матеріали фахівців міжнародних страхових асоціацій: Міжнародної асоціації страхо-

- вого нагляду (IAIS), Міжнародної асоціації кредитно-го страхування та поручительства (ICISA), Міжнародної асоціації страхових і перестраховальних посередників (BIPAR), Міжнародної асоціації з вивчення економіки страхування (IASIE) та ін. Обгрунтовано розподіл учасників страхового ринку на два класи, в одному класі перебувають споживачі страхових послуг і регулятори ринку страхування, в іншому - страхові асоціації, страхові та перестрахові компанії.
4. Виробнича практика зі спеціалізації "Страхова діяльність" : метод.і реком. для здобувачів вищої освіти ступеня "магістр" спеціальності 072"Фінансів, банківської справи та страхування" денної форми навчання / уклад.: Н. М. Сіренко, Н. О. Шишпанова, О. А. Боднар. Миколаїв : МНАУ, 2020. 35 с.
  5. Внукова Н. М., Корват О. В., Опешко Н. С. Пруденційний нагляд у сфері страхування : моногр. Харків : ХНЕУ, 2016. 260 с.
  6. Войтович Л. М. Європейський досвід державного регулювання страхової системи та можливості його впровадження в Україні. *Вчені записки університету "КРОК". Сер. : Економіка*. 2021. Вип. 3. С. 73-79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzuk_2021_3_10.
  7. Войтович Л. М. Функціональний аналіз страхової системи. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 9. С. 10-14.

8. Галімов А. В., Бастричев В. С., Михайловська І. М. Страхування: кредитно-модульний курс : навч. посіб. Хмельницький : ХНУ, 2010. 286 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/629197>.
9. Говорушко Т. А., Стецюк В. М. Страхування : навч. посіб. Льві в: «Магнолія 2006», 2014. 328 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1423335/>.
10. Гребінська С. І. Перешкоди розвитку страхування в Україні на сучасному етапі. *Інтелект XXI*. 2019. № 3. С. 47-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/int_XXI_2019_3_9.

У статті розглянуто сучасний стан розвитку ринку страхування в Україні з врахування динаміки кількості страхових компаній, чисельності населення, основних видів страхування. Ринок страхових послуг є одним із невід'ємних елементів ринкової інфраструктури та фінансової системи будь-якої держави, а міжнародний досвід свідчить, що рівень розвитку економіки країни часто визначають за рівнем організації страхової справи, яка за дохідністю (рентабельністю) в багатьох країнах випереджає промисловий та банківський сектори. Крім того, у державах із розвинутою ринковою економікою страхування є важливим механізмом залучення в економіку інвестиційних ресурсів, тому значну увагу приділено не тільки виділенню ключових тенденцій ринку страхових послуг України, а й огляду прогнозних напрямів розвитку відповідного глобального ринку. Проаналізовано причини і проблеми, які перешкоджа-

ють розвитку ринку страхування, основних напрямів його реформування, що дає можливість виокремити найбільш гострі проблеми у функціонуванні страхових компаній України та сформулювати пріоритетні напрями розвитку вітчизняного ринку страхових послуг із врахування вимог сьогодення.

11. Гудзь О. Є. Розвиток страхування: нові інструменти та методи управління ризиками в цифровій економіці. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 3. С. 4-12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/естебі_2019_3_3.

Розглянуто значення нових інструментів та методів страхування для управління ризиками в умовах цифрової економіки, окреслено нові загрози та ризики економічних суб'єктів, які генеруються в умовах цифрової економіки, виявлено чинники що стримують розвиток кібер-страхування та впровадження insurtech-рішень, розкрито передумови їх активізації та визначено напрями й запропоновано заходи щодо їх розширення, обґрунтовано доцільність впровадження та використання нових інструментів та методів страхування для управління ризиками в умовах цифрової економіки.

12. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посіб. Суми : СумДУ, 2020. 350 с. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/76863>.
13. Мамонова Г. В., Позднякова Л. О. Еволюція теорії страхування. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 15. С. 197-201.

URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2017_15_42.

У статті проведено аналіз еволюції розвитку теорії страхування. Вирізнено наукові підходи до визначення природи та змісту поняття «страхування». Доведено, що страхування слід вважати економічною категорією, яка відноситься до сфери фінансів як самостійна категорія. Зроблено висновок, що досліджувати страхування необхідно як цілісну фінансово-економічну категорію, що включає в себе усю сукупність відносин, які виникають у сфері комерційного та державного соціального страхування.

14. Мацьків Г. Інтернет-страхування в Україні: проблеми і перспективи. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Сер. : Міжнародний науково-виробничий журнал «Економіка АПК»*. 2019. № 26. С. 91-98. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnau_econ_2019_26_19.
15. Микитенко Я. В., Фоміна В. С. Страхове шахрайство в Україні. *Ефективна економіка*. 2020. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_2_52.

У статті досліджено сутність та причини виникнення шахрайства в Україні. Описано основні мотиви страхового шахрайства. Розглянуто найпоширеніші шахрайські схеми у сфері страхування. Виділено сфери страхування, де шахрайство найбільш розповсюджене.

не. Виявлено ряд проблем, що виникають в процесі боротьби з шахрайством на страховому ринку України, а також описано методи подолання цього явища. Аналіз показав, що інсценування страхового випадку вже давно є одним із найбільш популярних ризиків для страховиків. Найбільш схильними до шахрайства є автостраховання, страхування життя та здоров'я, страхування тварин. За оцінками близько 30% клієнтів із полісом КАСКО свідомо намагаються обманювати свої страхові компанії. Згідно світової статистики, 14% усіх заявлених страхових випадків – це випадки страхового шахрайства. Щоб знизити рівень страхового шахрайства було запропоновано систему заходів щодо запобігання страхових махінацій.

16. Мікуляк К. А., Попова К. О. Страхування підприємницьких ризиків в Україні. *Трансформація фінансової системи України: тенденції та перспективи розвитку* : матер. III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 27-28 листоп. 2019 р.). Миколаїв : МНАУ, 2019. С. 41-42. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7747>.
17. Морозова Л., Тимошук О. Розвиток державного регулювання страхової діяльності в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 2. С. 134-140. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/peu_2021_2_16.
18. Нагайчук Н. Г., Третяк Н. М. Можливості використання технології blockchain у страхуван-

- ні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 201-8. Вип. 19(2). С. 104-108. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_19\(2\)_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_19(2)_24).
19. Нечипоренко А. В. Концептуальні підходи до розвитку страхової діяльності в Україні. *Бізнес Інформ*. 2021. № 6. С. 234-239. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2021_6_33.
  20. Організаційно-правове забезпечення страхової діяльності в Україні : навч.-метод. посіб. / Є. О. Харитонов та ін. Одеса : Фенікс, 2020. 121 с. URL: <http://surl.li/ejqt1>.
  21. Павленко О. Оцінка ефективності страхової діяльності в Україні в умовах сталого розвитку. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Сер. : Міжнародний науково-виробничий журнал «Економіка АПК»*. 2021. № 28. С. 84-89. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnau_econ_2021_28_16.
  22. Приказюк Н. В., Гуменюк Л. С. Передумови розвитку кібер-страхування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 15-16. С. 28-34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2020_15-16_7.

У статті виявлено, що вдосконалення інформаційних технологій впливає на зміну формату діяльності

зловмисників, що пов'язано з використанням ІТ інструментарію та Інтернет-мережі. Визначено етапи зародження та подальшого розвитку кіберстрахування в умовах третьої промислової революції. З'ясовано ключові події на кожному з етапів цифрової трансформації промисловості та економіки. Обґрунтовано основні передумови розвитку кіберстрахування на кожному з етапів. Розглянуто Нуре Сусле для страхування з 2015 року, відповідно за яким ви окремлено, що основними перспективними інструментами є BigData, Clouds, IoT, AI. Розроблено Нуре Сусле для страхування з 2020 року, за яким визначені адаптивні моделі комунікації, віртуалізація робочих місць, персоналізація рекламних пропозицій, синтезія даних — як перспективні напрями розвитку кіберстрахування.

23. Приказюк Н. В., Гуменюк Л. С. Кіберстрахування як важливий інструмент захисту підприємств в умовах цифровізації економіки. Ефективна економіка. 2020. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_4_8.

У статті виявлено тенденції та перспективи розвитку кібер-страхування як важливого механізму захисту підприємств в умовах цифровізації економіки. З'ясовано, що розвиток технологій тягне за собою розвиток злочинності з використанням ІТ-інструментів, що негативно впливає на діяльність підприємств, оскільки для будь-якого підприємства кіберзагроза небезпечна двома видами наслідків. Встановлено, що кібер-страхування виступає ефективним інструментом, який мінімізує наслідки від настання страхових подій, пов'язаних з кібер-

ризиками. Виявлено основні тенденції кіберстрахування у світі та визначено особливості кіберстрахування в Україні. Визначено, що сьогодні на шляху розвитку кібер-страхування багатьох країн стоїть низка перешкод, які проявляються як зі сторони підприємств-страхувальників, так і зі сторони страхових компаній. Окреслено основні перешкоди та відповідні перспективи розвитку кібер-страхування як важливого інструменту захисту підприємств в умовах цифровізації економіки.

24. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
25. Прокопчук О. Т., Улянич Ю. В., Пташник С. А., Бутко Н. В. Ключові аспекти інтернет-страхування. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2020. Вип. 97(2). С. 64-74. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/zhpumus_2020_97\(2\)_8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/zhpumus_2020_97(2)_8).
26. Романовська Ю. А., Гаврилюк О. Р. Роль страхування в забезпеченні соціальної безпеки. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 41. С. 290-296. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ifrctr_2020_41_49.
27. Скамай Л. Р. Страхова справа : підруч. URL: https://stud.com.ua/137366/strahova_sprava/strahova_sprava.
28. Соловей Н. В., Сухопер Я. І. Тенденції та ри-

- зики сучасного страхування. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 11(2). С. 28-31.
29. Сосновська О. О. Страхування : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/39294/1/O_Sosnovska_NP_Strahovanie_2021_FITU.pdf.
  30. Страхування : метод. реком. для практ. занять здобувачів вищої освіти ступеня «Бакалавр» спеціальності 072«Фінансів, банківської справи та страхування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної форми навчання / уклад. : Н. М. Сіренко, Н. О. Шишпанова. Миколаїв : МНАУ, 2017. 59 с.
  31. Танклевська Н., Ярмоленко В. Методичні підходи до визначення сутності та класифікації страхування. *Agricultural and resource economics: international scientific e-journal*. 2017. Vol. 3, № 4. С. 147-159. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/areis_2017_3_4_14.
  32. Фисун В. І., Ярова Г. М. Страхування : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 232 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/828594>.
  33. Ярмоленко В. В. Підходи до визначення сутності страхування. *Таврійський науковий вісник. Серія : Економіка*. 2020. Вип. 2. С. 233

-240. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tnven_2020_2_30.

34. Allakhverdiyeva I. Introduction of the ombudsman institute in the insurance market of Ukraine = Запровадження інституту омбудсмена на страховому ринку України. *Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science*. 2022. № 26(3). pp. 77-86. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13227>.

Метою статті є розробка рекомендації щодо можливості створення інституту страхового омбудсмена в Україні на основі міжнародного досвіду. Поставлена мета обумовила вирішення таких завдань: дослідити правові аспекти діяльності фінансового омбудсмена у різних країнах та надати їх порівняльну характеристику; визначити особливості впровадження в Україні механізму альтернативного вирішення спорів на страховому ринку; обґрунтувати переваги активізації діяльності інституту страхового омбудсмена в Україні. У процесі здійснення наукового пошуку, для досягнення визначеної мети було використано такі загальнонаукові методи, як: абстрактно-логічний; монографічний; порівняльний; графічний; діалектичний метод; порівняльно-правовий метод; структурно-функціональний метод. Досліджено особливості функціонування відповідних альтернативних механізмів вирішення страхових спорів в різних країнах, механізми роботи зі скаргами клієнтів, вирішення спорів за участі професійного мирового посередника. Визначено, що у світовій практиці зазви-

чай виділяють дві основні моделі фінансових омбудсменів: британську та німецьку. Обґрунтовано, що при впровадженні інституту страхового омбудсмена в Україні як альтернативної платформи для розгляду скарг буде мати переваги для всіх учасників страхового ринку. Доведено, що діяльність такої інституції може розглядати спори, пов'язані з врегулюванням претензій, неправомірним продажем, сплатою страхових премій, юридичним оформленням полісу, затримкою розрахунків, невидачею страхових документів тощо. Такий інститут страхового омбудсмену буде нести відповідальність за захист інтересів і розгляд скарг страхувальників, а основна мета діяльності омбудсмена полягає в тому, щоб розглядати скарги страхувальників поза судовою системою економічно ефективним і неупередженим способом.

35. Vyshnevskaya O. Development of insurance, opportunities and practical experience in the formation of social and economic security (regional aspect) = Розвиток страхування, можливості та практичний досвід у формуванні соціально-економічної безпеки (регіональний аспект). *Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science*. 2022. № 26(3). pp. 9-19. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13219>.

Розділ 2

Ринок страхових послуг України: сучасний стан та шляхи удосконалення

36. Алексеєнко Л. М., Кулина Г. М. Модернізація фінансових технологій на ринку страхових послуг в умовах розвитку інтернет-страхування. *Економічний простір*. 2018. № 135. С. 150-161. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/espros_2018_135_16.
37. Арич М. І., Кулинич Ю. М., Левон М. М. Ринки страхування життя та здоров'я: оцінка конкурентоспроможності. *Фінанси України*. 2020. № 7. С. 116-128.
38. Боднар О. А., Хоренженко В. В., Татаренкова Ю. В. Функціонування страхового ринку України в умовах пандемії COVID-19. *Ефективна економіка*. 2020. № 10 URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8400>.
39. Бонецький О. О., Познякова О. І. Концентрація страхового ринку non-life України. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Сер. : Економічні науки*. 2020. № 7. С. 117-121. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2020_7_17.

У статті зроблено розрахунок двох показників концентрації страхового ринку non-life України для

десяти і двадцяти найбільших страхових компаній поп-life, а саме індексів концентрації CR10 і CR20 та індексів Херфіндаля-Хірмана НН10 і НН20, досліджено рівень концентрації цього страхового ринку, динаміку концентрації ринку, виявлено слабе місце в існуючій класифікації ринків і запропоновано вдосконалити цю класифікацію за критерієм їх концентрації, доповнивши діапазон ринків з помірним ступенем концентрації та аргументувавши головний показник концентрації із двох присутніх у класифікації. При опрацюванні статистичних даних отримано результати, які можуть суперечливо трактуватися, адже різні показники концентрації страхового ринку показали приналежність до різних типів ринку. При цьому цифрові допустимі межі різних діапазонів не переглядалися. Також обґрунтований підхід для розроблення показників концентрації і запропоновано видалити з використання такі показники, які суперечать підходу, відомого як «брита Оккама». Обґрунтовано метод, за яким доцільно обирати основний показник у класифікації концентрації ринків у майбутньому.

40. Братюк В. Сучасний стан страхового ринку в Україні. *Таврійський науковий вісник. Сер. : Економіка*. 2022. № 12. С. 37-45. URL: <http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/244>.
41. Гладчук О. М., Осадчук В. С. Страховий ринок України в умовах регуляторної та цифрової трансформації. *Науковий вісник Чернівецького університету. Сер. : Економіка*. 2020. №

8. С. 59-68. URL: <http://econom.chnu.edu.ua/journal/index.php/ecovis/article/view/126/90>.
42. Говорушко Т. А. Страхові послуги : підруч. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 376 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/600645>.
43. Грубінка І., Грицина О. Особливості формування ринку страхових послуг в Україні. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Сер. : Міжнародний науково-виробничий журнал «Економіка АПК»*. 2021. № 28. С. 79-83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnau_econ_2021_28_15.
44. Дем'янчук М. А., Дроздина А. А. Точки біфуркації на траєкторії розвитку страхового ринку в умовах цифровізації економіки. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2021_1_56.

В роботі проаналізовано траєкторію розвитку страхового ринку умовах цифровізації економіки із застосуванням положень методології синергетики та теорії хаосу у частині концепції біфуркації. Простежено закономірності еволюції страхового ринку України, що дозволило визначити три кризових періоди протягом останніх десяти років та спрогнозувати наступну точку біфуркації. Визначено чинники, які спричинили негативні біфуркаційні коливання на страховому ринку. Встановлено, що технології, які використовуються в InsurTech сприяють підвищенню клієнтоорієнтованості, економічній ефективності і

операційної досконалості страхових компаній. При цьому інновації та нові технології потенційно можуть вплинути на вартість франшизи страхових компаній, що підтверджує необхідність форсованого розвитку страхового ринку України з метою підвищення темпів її економічного розвитку.

45. Дрималовська Х. В., Кирилюк Р. О. Основні риси сучасного світового ринку страхових послуг. *Бізнес Інформ*. 2021. № 4. С. 36-41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2021_4_7.
46. Єгоричева С. Б., Таранець Б. В. Інноваційний розвиток українського страхового ринку. *Вісник Університету банківської справи*. 2020. № 3. С. 66–72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2020_3_12.
47. Желізняк Р. Й., Бонецький О. О., Жулевич М. І. Розвиток світового ринку страхування в умовах діджиталізації. *Modern economics*. 2019. № 17. С. 100-104. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6509>.
48. Житар М. О. Оцінка функціонування страхового ринку України в умовах глобалізації. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 41. С. 261-266. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ifrctr_2020_41_44.
49. Заволока Л. О., Ігнатюк А. І., Шолойко А. С.

- Безпека страхового ринку України в умовах фінансової глобалізації: загрози та напрями регулювання. *Економіка України*. 2019. № 4. С. 18-28.
50. Карцева В. В., Прасолова С. П. Інститути міжнародного страхового ринку : навч. посіб.+навчальний тренінг. Київ : «SBA-Print», 2020. 568 с. URL: <http://surl.li/dxumo>.
51. Кіона А. С., Мікуляк К. А. Страхування як метод зниження ризиків. *Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні, євроінтеграційні аспекти* : матер. IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Миколаїв, 20-21 листоп. 2019 р.). Миколаїв : МНАУ, 2019. С. 88-90. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7133>.
52. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : моногр. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3fmb_finan/Rynok-strakhovykh-posluh.pdf.
53. Клименко О. В. Напрями вдосконалення регулювання ринку страхування. *Економіка України*. 2019. № 7-8. С. 55-70.

54. Клименко О. В. Удосконалення державного регулювання ринку страхових послуг. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. Вип. 2. С. 99-107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2020_2_14.
55. Кобко Р. В. Управління економічною безпекою ринку страхових послуг України: теоретичні аспекти та практичні рекомендації. *Бізнес Інформ*. 2021. № 8. С. 156-162. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2021_8_20.
56. Козьменко О. В., Козьменко С. М., Васильєва Т. А. Страховий і перестраховий ринки в епоху глобалізації : моногр. Суми : Університетська книга, 2011. 388 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1434010>.
57. Конарівська О. Б. Роль інноваційних технологій в страхуванні на ринку страхових послуг України. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Сер. : Економічні науки*. 2019. Вип. 4. С. 36-47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnugrp_ekon_2019_4_6.
58. Коцюрба О. Ю., Насипайко Д. С. Страховий ринок України: сучасний стан та проблеми розвитку. *Центральноукраїнський науковий вісник. Сер. : Економічні науки*. 2020. Вип. 5. С. 284-291. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/>

Нркntu_e_2020_5_31.

59. Ксьонжик І., Жовта Н., Павліна А. Страхування ризиків кібербезпеки діяльності суб'єктів господарювання в сучасному інформаційному просторі. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 34. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/14225>.

У статті досліджуються чинники формування та розвитку ринку страхування ризиків діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаних з всеохоплюючим застосуванням технологій штучного інтелекту в умовах сучасного інформаційного простору. Встановлено, що значний вплив на стрімке зростання кіберзлочинності мала епідемія COVID-19 та масштабне впровадження технологічних трендів штучного інтелекту. Здійснено аналіз наслідків кібератак як для економіки України, так і для світової економіки. Встановлено найбільш типові кібер ризики, що зустрічаються в операційній діяльності суб'єктів господарювання. Визначено можливості забезпечення діяльності суб'єктів господарювання в інформаційному просторі засобами кіберстрахування. Охарактеризовано проблеми розвитку ринку страхування кіберризиків та виявлено інструменти активізації діяльності страхових компаній у страхуванні кіберризиків.

60. Лункіна Т., Задорожна О. Діджиталізація страхових послуг в Україні в умовах воєнних дій. *Обліково-аналітичне і фінансове забезпе-*

- чення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні, євроінтеграційні аспекти : матеріали Міжнар. наук.-практ. інт.-конф. (м. Миколаїв, 16-17 листоп. 2022 р.). Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 32-35. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11996>.
61. Маньковська О. О., Кузьмак О. М. Страховий ринок України: сучасний стан та шляхи удосконалення. *Детермінанти та імперативи розвитку фінансової архітектури України* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Луцьк, 22 квіт. 2021 р.). Луцьк, 2021. С. 90-93. URL: <http://surl.li/elgqj>.
62. Марценюк О. В. Інтеграційні процеси як чинник розвитку страхового ринку України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duug_2020_2_9.
63. Мирошниченко Г. Б., Мирошниченко І. В. Аналіз стану та напрями розвитку ринку страхових послуг в Україні. *Наукові праці ДонНТУ. Сер. : Економіка*. 2020. №1 (22). С. 18-26. URL: <http://surl.li/elqya>.
64. Нікіфоров П. О., Гладчук О. М., Кучерівська С. С. Формальні та неформальні інститути страхового ринку. *Інноваційна економіка*.

2021. № 5-6. С. 105-110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2021_5-6_16.
65. Новоселецька А. О. Стан концентрації та монополізації страхового ринку України. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Сер. : Економіка*. 2021. № 21. С. 10-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2021_21_4.
66. Оскома О. В., Терентьева М. С., Легка А. Д. Сучасний стан страхового ринку України. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 43. С. 382-386. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ifrctr_2020_43_71.
67. Павлов В. І., Білоус Н. М. Страхові послуги : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2010. 143 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/277636>.
68. Подра О. П., Петришин Н. Я. Особливості розвитку вітчизняного страхового ринку та напрями активізації страхової діяльності в умовах становлення цифрової економіки. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_5_52.
69. Полторак А. С. Розвиток страхових ринків як базис забезпечення резильєнтності систем гарантування соціально-економічної безпеки регіонів. *Modern Economics*. 2022. № 34(2022). С. 82-89. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/>

handle/123456789/12669.

Проаналізовано динаміку зростання страхових премій у світі за 2016-2021 рр. та з'ясовано, що сукупний середньорічний темп зростання глобальних валових страхових премій за період 2016-2021 рр. становить 4,0%, тоді як в Північній та Південній Америці цей показник становить 5,5 %. В Європі, Близькому Сході та Африці даний показник становить лише 1,3%, в Азійсько-Тихоокеанському регіоні – 3,3%. Узагальнено тенденції розвитку страхової галузі після підвищення рівня обізнаності про ризики та порівняно показники зростання реального ВВП, загальної суми реальних страхових премій, реального зростання премій по страхуванню життя та реального зростання премій по страхуванню, окрім страхування життя в розвинених країнах, країнах, що розвиваються, Китайській народній республіці. Узагальнено головні проблеми страхувальників та з'ясовано, що майже в усіх регіонах світу до них належать: пандемія, кліматичні ризики, безробіття та корупція. Серед основних загроз розвитку страхових ринків як базису забезпечення резильєнтності систем гарантування соціально-економічної безпеки регіонів виділено: геополітичні потрясіння, високий рівень загроз військового характеру у світі, суттєве послаблення економічної стійкості, ситуація на ринку енергоносіїв, переривання ланцюгів постачання, дедалі більший інфляційний ризик, COVID-19. Серед основних можливостей розвитку страхових ринків як базису забезпечення резильєнтності систем гарантування соціально-економічної безпеки регіонів виділено: можливості

цифровізації; підвищення обізнаності про ризики; переоцінка ризику у сфері комерційного страхування.

70. Полторак А. С., Мельник О. І., Баришевська І. В., Фінансова безпека страхового ринку України. *Modern Economics*. 2021. № 28. С. 119-126. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10303>.
71. Путінцев А. В., Горлач А. С. Фінансова стійкість страхового ринку України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. Вип. 31. С. 95-98. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2020_31_17.
72. Рахман М. С., Мангушев Д. В., Юхименко І. Р. Аналіз сучасного стану страхового ринку України. *Modern Economics*. 2020. № 19(2020). С. 162-165. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7429>.
73. Ролінський О. В., Гузар Б. С., Улянич Ю. В., Пономаренко О. В. Розвиток інформаційних технологій на страховому ринку України. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2021. Вип. 98 (2). С. 186-194. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/zhpumus_2021_98\(2\)_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/zhpumus_2021_98(2)_19).
74. Ролінський О. В., Улянич Ю. В. Візуалізація

- даних та фінансова безпека на страховому ринку України. *Агросвіт*. 2021. № 16. С. 45-51.
75. Ромашко О., Шпільчак О. Нові підходи до трактування страхового. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. № 1. С. 259-266. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prpu_2020_1_28.
76. Руда О. Л. Розвиток страхового ринку в Україні. *Ефективна економіка*. 2020. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_2_21.
77. Самошкіна І. Розвиток діджиталізації страхового ринку України. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 41. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view>.
78. Сидорчук І. П. Сучасний стан розвитку страхового ринку в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 1. С. 130-133. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2022_1_23.
79. Слободяник Н. В., Ременяк І. М. Internet як різновид інноваційних каналів реалізації страхових послуг. *Моделі розвитку економіки: новітні технології в менеджменті, обліку та фінансах* : зб. наук. пр. за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 22 листоп.

- 2019 р.) Київ : ФОП Гуляєва В.М., 2019. С. 78-80. URL: <http://surl.li/elqws>.
80. Слободянюк О., Мужайло В., Чабаров В. Ринок страхування життя в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2019. № 2. С. 173-196. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2019_2_13.
81. Стешенко О. Д., Бойко О. Г. Сучасні тенденції страхового ринку України. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2020. № 15(2). С. 45-50. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2020_15\(2\)_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2020_15(2)_9).
82. Страховий і перестраховий ринки в епоху глобалізації / О. В. Козьменко та ін. Суми : Університетська книга, 2017. 388 с.
83. Сукач О. М., Козловська С. Г. Управління ризиками страхового ринку. *Modern Economics*. 2021. № 25(2021). С. 142-147. URL: <https://dspace.mna.edu.ua/jspui/handle/123456789/9035>.
84. Супрун А. А., Зайвенко Т. О. Страхові послуги : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2018. 248 с.
85. Тарасенко Д., Тарасенко О., Мироненко С. Аналіз страхового ринку України. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 40. URL: <https://>

- economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1496/1442.
86. Татарин Н. Б., Ігнатишина В. М., Скидан У. І. Проблеми та перспективи розвитку страхового ринку України на сучасному етапі. *Молодий вчений*. 2020. № 3(2). С. 269-272. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2020_3\(2\)_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2020_3(2)_23).
  87. Третяк К. В., Демченко В. О. Розвиток ринку страхування життя в Україні. *Інноваційна економіка*. 2020. № 3-4. С. 169-174. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2020_3-4_25.
  88. Чуницька І. І., Ясентюк А. С. Функціонування страхового ринку України в умовах сучасної цифрової трансформації. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Сер. : Економіка*. 2021. № 23. С. 89-94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2021_23_15.
  89. Шишпанова Н. О., Боднар О. А. Розвиток страхового ринку України в умовах трансформаційних змін. *Modern Economics*. 2021. № 26(2021). С. 185-189. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9683>.
  90. Shcherbakov V., Svystun L. Зміни в державному регулюванні ринку страхових послуг України: безпековий аспект. *Економіка і регі-*

он. 2021. № 2. С. 86-92. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2021_2_13.

Розділ 3

Страхові організації: особливості функціонування та аналіз діяльності

91. Аберніхіна І. Г., Сокиринська І. Г. Фінанси страхових організацій : навч. посіб. Дніпро : Пороги, 2019. 198 с.
92. Базилевич В., Приказюк Н. В., Лобова О. М. Д. Цифровізація у забезпеченні конкурентних переваг страхових компаній. *Економіка та держава*. 2020. № 2. С. 15-20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2020_2_5.

У статті досліджується роль цифрової трансформації у підвищенні конкурентоспроможності страхових компаній. Аналізуються загрози, що можуть виникати у зв'язку з процесом цифровізації страхової галузі. Розглядаються потенційні можливості та переваги запровадження інновацій, які не лише дозволяють краще взаємодіяти зі споживачами страхових послуг, але й сприяють удосконаленню управління ризиками самих страховиків. Доведено, що в сучасних умовах кардинально змінюються підходи до процесу надання страхових послуг. Це передбачає всеохоплюючу індивідуалізацію страхових послуг та повну клієнтоорієнтованість страховиків. Окреслено

- інструментарій потенційного підвищення конкурентоспроможності страхових компаній, який охоплює широкий перелік заходів цифрової трансформації. Доведено необхідність поглиблення взаємодії між страховиками компаній та інноваційними компаніями-гігантами даних, що забезпечить прискорення цифрової трансформації перших.*
93. Біла Д. В. Регулювання діяльності страхових компаній в Європейському Союзі. *Бізнес Інформ.* 2018. № 4. С. 33-39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2018_4_6.
  94. Ботвіна Н. О. Андеррайтерська політика страхових компаній. *Бізнес-навігатор.* 2019. Вип. 5/2. С. 71-75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2019_5-2_14.
  95. Вергун А. М., Мирна О. С. Економічна сутність механізму фінансової безпеки страхових компаній. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Економічні науки.* 2019. № 11. С. 158-165. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2019_11_24.
  96. Временко Л. В., Кондратенко Д. В. Ключові компетенції як основа конкурентоспроможності страхової компанії. *Бізнес Інформ.* 2020. № 3. С. 401-408. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2020_3_52.
  97. Галушак В. В. Основи успішної реалізації реінжинірингу страхової компанії. *Бізнес-*

- навігатор*. 2020. Вип. 3. С. 125-131. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2020_3_23.
98. Геращенко З. А. Можливості розвитку страхової компанії в кризових умовах. *Креативний простір*. 2022. № 10. С. 40-41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/krpr_2022_10_20.
99. Гуріна О. В., Криленко В. І., Новіков І. О. Прогнозування основних показників діяльності страхових компаній. *Modern Economics*. 2021. № 25(2021). С. 52-57. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8980>.
100. Денисенко М. П., Чеховська Ю. В. Заходи активізації інноваційної діяльності страхової компанії. *Агросвіт*. 2018. № 22. С. 28-33.
101. Димніч О. В., Ланг С. Р Концептуальні підходи до класифікації фінансових ризиків страхової організації. *Фінанси України*. 2017. № 2. С. 43-52.
102. Доманчук А. І. Страховий інтерес як детермінанта управління фінансами страхових компаній. *Підприємництво та інновації*. 2020. Вип. 11(2). С. 83-90. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/pidinnov_2020_11\(2\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/pidinnov_2020_11(2)_15).
103. Дорошенко Н. О., Загорська Д. М., Суй І. Ризики страхової компанії: класифікація та методи аналізу. *Вісник Харківського національного уні-*

- верситету імені В. Н. Каразіна. Сер. : Економічна.* 2018. Вип. 94. С. 82-89. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhE_2018_94_10.
104. Іонін М. Є. Конкурентні переваги страхових компаній в контексті розвитку страхового ринку України. *Finane, accounting, banks.* 2018. Вип. 1. С. 84-94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fub_2018_1_11.
105. Казак О. О., Жильцов М. О. Ключові елементи формування фінансових джерел розвитку страхової компанії як складової його ресурсного потенціалу. *European scientific journal of economic and financial innovation.* 2018. № 1. С. 44-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esjefi_2018_1_7.
106. Клапків Ю. М. Страхова компанія – основа інфраструктури ринку страхових послуг. *Причорноморські економічні студії.* 2017. Вип. 19. С. 90-94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2017_19_19.
107. Корчак Н. В., Іваночко О. В., Козира Б. Р. Напрями підвищення ефективності діяльності вітчизняних страхових компаній в сучасних умовах. *Економіка і управління.* 2019. № 1. С. 27-31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econupr_2019_1_6.
108. Кучерівська С., Гладчук О. Соціальна відпові-

- дальність страхових компаній у контексті цілей сталого розвитку. *Економіка. Управління. Інновації. Сер. : Економічні науки*. 2022. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2022_2_9.
109. Левковець Н. П., Гуцалюк О. І. Особливості функціонування та аналіз діяльності страхових організацій України. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2021. № 11. С. 35-40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2021_11_7.
110. Левченко Л. М., Михальченко А. О. Використання міжнародного досвіду у розвитку страхових компаній України. *Економічний просвіт*. 2017. № 122. С. 87-94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2017_122_10.
111. Лункіна Т. І., Фещенко Я. Б. Страхова діяльність в Україні на прикладі страхової компанії. *Modern Economics*. 2022. № 36. С. 76-82. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12748>.
112. Неустроєв Ю. Г., Згадова Н. С., Работін Ю. А. Принципи безпеки фінансових установ в Україні. *Агросвіт*. 2021. № 3. С. 37-43.
113. Неізнана О. В. Дослідження практики комплаєнс у страхових компаніях України. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. № 3. С. 267-

273.

114. Озерова А. Г., Левкович О. В. Управління фінансовою стійкістю страхової компанії. *Бізнес Інформ*. 2020. № 7. С. 230-235. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2020_7_31.
115. Пономарьова О. Б., Алексеева Л. О., Тристан В. Р. Конкурентоспроможність страхових компаній в сучасних умовах економічних перетворень. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 12. С. 18-21.
116. Приступа Л. А., Возовик І. А. Концептуальні засади фінансового управління страховою компанією в сучасному бізнес-середовищі. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 2. С. 125-129. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2020_2_25.
117. Слободянюк О., Орлов В. Моделювання фінансової діяльності страхових компаній в умовах ризикового страхування. *Modeling the development of the economic systems*. 2021. № 1. С. 71-77. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mdes_2021_1_11.

В статті розглядається сутність ризикового страхування, наведена кількість страхових компаній, які є основними гравцями на страховому ринку, виявлена тенденція до їх зменшення, що привело до потре-

би у розробці ефективних заходів щодо аналізу діяльності страхових компаній. Наведено приклад порівняльного аналізу, який є одним із елементів моделі. Розглянуто приклад обчислювання страхових показників, який виконується за допомогою програмного забезпечення Excel або може бути виконано у Mathcad, з графічним відображенням. Обґрунтовано використання методу кореляції на прикладі обробки показників валових та чистих страхових премій. Побудована кореляційно-регресійна модель з використанням програмного забезпечення STATISTIKA. Зроблено аналіз коефіцієнтів статистичних параметрів побудованої моделі.

118. Татар М. С., Гребенікова О. В., Ковальчук І. Г. Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній в умовах глобальних викликів. *Бізнес Інформ*. 2020. № 11. С. 371-378. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2020_11_53.
119. Терещенко Т. Є., Сук М. Т. Проблеми формування фінансового потенціалу розвитку страхових компаній. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 1. С. 4-7.
120. Ткаченко Н., Селіверстова Л. Вплив продажу страхових продуктів на вартість страхової компанії. *Світ фінансів*. 2019. Вип. 4. С. 125-134. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svitfin_2019_4_11.
121. Третяк Д. Д., Євтушенко Л. А. Методи мінімізації ризиків страхових компаній: зарубіжний

- та вітчизняний досвід. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 23. С. 50-54. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2018_23_11.
122. Ушкаренко Ю. В., Чмут А. В., Осадчий О. Д. Формування асортиментної політики страхових компаній в умовах VUCA-світу та креативної економіки. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2018. Вип. 31. С. 141-145. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_31_30.
123. Фомина В. С. Роль бізнес-планування в управлінні страховою компанією. *Ефективна економіка*. 2020. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_2_5.5.
124. Цуркан І. М., Остапенко А. О. Фінансова стійкість страхової компанії та ключові умови її забезпечення. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_4_31.
125. Шаповал Л. П., Кудлай К. Д. Оцінка рентабельності діяльності страхових компаній. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2020. Вип. 38. С. 81-86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2020_38_16.
126. Шишпанова Н. О. Напрями активізації інвес-

- тиційної діяльності страхових компаній України. *Агросвіт*. 2019. № 21. С. 59–65.
127. Шишпанова Н. О., Хоренженко В. В. Вплив макроекономічних показників України на формування обсягів страхових платежів страховими компаніями. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Сер. : Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості*. 2020. № 1. С. 202-209. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvifnunge_2020_1_22.
128. Шишпанова Н. О., Шкарлет Т. В. Систематизація показників оцінки фінансової надійності страхових компаній. *Modern economics*. 2017. № 5. С. 140-146. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2017_5_18.
129. Шишпанова Н. О. Фінансові ресурси страхової компанії та особливості їх формування. *Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: зимові диспути : тези доп. II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Дніпро, 4-5 лют. 2021 р.)*. Дніпро, 2021. Т.2. С. 456-458. URL: <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2021/02/WD-2021-Part-2.pdf#page=456>.
130. Шірінян Л. В., Шірінян А. А. Ключові показ-

ники ефективності функціонування страхового ринку для страхових компаній. *Облік і фінанси*. 2019. № 3. С. 122-128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2019_3_17.

Розділ 4

Соціальне страхування: проблемні аспекти

131. Білозір О. В. Проблеми соціального страхування та системи соціальної захищеності країни в умовах європейської інтеграції. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 23. С. 140-143. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2019_23_25.

В статті розглядається сутність ризикового страхування, наведена кількість страхових компаній, які є основними гравцями на страховому ринку, виявлена тенденція до їх зменшення, що привело до потреби у розробці ефективних заходів щодо аналізу діяльності страхових компаній. Наведено приклад порівняльного аналізу, який є одним із елементів моделі. Розглянуто приклад обчислювання страхових показників, який виконується за допомогою програмного забезпечення Excel або може бути виконано у Mathcad, з графічним відображенням. Обґрунтовано використання методу кореляції на прикладі обробки показників валових та чистих страхових премій. Побудована кореляційно-регресійна модель з використанням програмного забезпечення STATISTIKA. Зроблено аналіз коефіцієнтів статистичних параметрів побудованої моделі.

132. Вальчук О. І. Електронні сервіси в системі державного управління соціальним страхуванням в Україні *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2020_5_11.
133. Вишневська О. М. Пріоритети розвитку сфери страхування: корпоративна соціальна відповідальність. *Modern Economics*. 2022. № 36(2022). С. 164-171. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12766>.

У статті досліджено сутність та пріоритети розвитку сфери страхування з огляду на глобальні процеси та явища, індивідуальні потреби особистості та зобов'язання, захист здоров'я та упередження ризиків. Доведено значення розвитку корпоративної соціальної відповідальності у страховій сфері. Визначено пріоритетні напрями розвитку сфери страхування з урахуванням міжнародних та європейських практик взаємодії. Визначено актуальність поширення системних підходів з корпоративної соціальної відповідальності у сфері страхування. Обумовлено, що підвищення рівня довіри до страхової діяльності сприятиме динаміці розвитку страхового ринку та соціально-економічному розвитку держави, окремих регіонів, сфер на галузевій діяльності, розширить можливості залучення інвесторів та реалізацію соціальних проєктів. Визначено пріоритетність ціннісно орієнтованого підходу у веденні страхової діяльності з огляду на міжнародні практики взаємодії між учас-

никами та суспільством. Автором доведено, що реалізація завдань у сфері страхування може бути доповнена результативною взаємодією між учасниками, що сприятиме підвищенню рівня довіри з огляду на наявні тенденції та потребу у соціально-економічному розвитку держави.

134. Внукова Н. М., Кузьминчук Н. В. Соціальне страхування: кредитно-модульний курс : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2017. 412 с.
135. Временко Л. В., Лисенко Є. В. Місце добровільного страхування від нещасних випадків в системі соціального страхування. *Вісник Одеського національного університету. Сер. : Економіка*. 2019. Т. 24, Вип. 3. С. 173-177. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2019_24_3_33.
136. Горин В. П. Соціальне страхування як форма фінансування суспільного добробуту: теоретичні засади та проблеми організації. *Вісник Одеського національного університету. Сер. : Економіка*. 2017. Т. 22, Вип. 5. С. 172-175. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2017_22_5_34.
137. Ковалевич Д. А. Проблеми фонду соціального страхування в сучасних умовах. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Сер. : Економічні науки*. 2020. Вип. 1-2. С. 149-159. URL: <http://nbuv.gov.ua/>

UJRN/Vchtei_2020_1-2_14.

138. Коваль С. Л. Система державного соціального страхування: досвід України та Німеччини. *Світ фінансів*. 2018. Вип. 2. С. 67-77. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svitfin_2018_2_8.
139. Кравець І. М., Крушинська А. В. Зайнятість та соціальне страхування: аспекти захисту економічно активного населення. *Вісник Хмельницького національного університету. Сер. : Економічні науки*. 2021. № 6(1). С. 113-119. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2021_6\(1\)_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2021_6(1)_22).
140. Кропельницька С .О., Солоджук Т. В. Соціальне страхування : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 336 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1376803>.
141. Леванда О. М. Проблемні аспекти соціального страхування в Україні щодо ризиків упродовж життя. *Демографія та соціальна економіка*. 2022. № 2. С. 58-77. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dse_2022_2_6.
142. Леванда О. М. Соціальне страхування у країнах світу та перспективи для України. *Бізнес Інформ*. 2021. № 10. С. 194-200. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2021_10_25.
143. Нечаєва І. А. Реформа системи соціального страхування як засіб зміцнення соціально-

економічної безпеки України в умовах перманентної кризи. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2020_4_16.

144. Петрушка О. В., Шулюк Б. С. Європейські моделі соціального страхування професійних ризиків: досвід для України. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 33. С. 198-202. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_33_41.

У статті наведено характеристику діючих моделей соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань різних країн світу. Розглянуто види соціального страхування залежно від форми їх організації. Автором досліджено основні переваги та недоліки світових моделей соціального страхування від нещасних випадків на виробництві. На основі порівнянь доведено, що на практиці немає універсальної моделі щодо цього виду соціального страхування. З'ясовано, що реформування цієї галузі соціального страхування, в тому числі і в Україні, слід проводити з урахуванням низки соціально-економічних та політичних чинників.

145. Підлипна Р. П. Дослідження системної парадигми механізму державного регулювання соціального страхування. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Сер. : Економічні науки*. 2019. Вип. 57. С. 33-38. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/>

Vlca_ekon_2019_57_7.

146. Підлипна Р. Місце соціального страхування у формуванні ресурсів системи соціального захисту. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2020. Вип. 2. С. 108-120. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2020_2_10.
147. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>.
148. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>.
149. Романовська Ю. А., Урбанович В. А. Єдиний соціальний внесок як ефективний інструмент забезпечення надходжень у системі державного соціального страхування. *Бізнес Інформ*. 2018. № 12. С. 386-393. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2018_12_56.
150. Солоджук Т. В. Фінансові ресурси системи соціального страхування України. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2018. Вип. 14(2). С. 78-87. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2018_14\(2\)_13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2018_14(2)_13).
151. Сорока О. П. Соціальне страхування –

- гарантія права громадян на соціальний захист внаслідок нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві. *Право та інноваційне суспільство*. 2020. № 1. С. 41-45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pric_2020_1_8.
152. Соціальне страхування : метод. реком. для практ. занять здобувачів вищої освіти ступеня "бакалавр" спеціальності 072"Фінансів, банківської справи та страхування" денної форми навчання / уклад. О. І. Мельник. Миколаїв : МНАУ, 2020. 57 с.
153. Соціальне страхування : підруч. / О. П. Кириленко та ін. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 516 с.
154. Старосельцева О. В. Інституційна природа загальнообов'язкового державного соціального страхування. *Форум права*. 2017. № 5. С. 375–381. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2017_5_59.
- Мета статті – на підставі законодавчих вимог, наукових теорій та практики страхової діяльності встановити фінансово-правові засади публічного страхування і надати авторське визначення соціального страхування, як виду публічного страхування і важливого напрямку фінансової діяльності держави, що здійснюється з метою задоволення соціальних інтересів громадян і юридичних осіб.*
155. Старосельцева О. В. Функції Фонду соціального страхування України у фінансово

- правовому механізмі державного соціального страхування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Юриспруденція*. 2018. Вип. 31. С. 80-83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2018_31_22.
156. Стожок Л. Г. Інституціоналізація соціального страхування в Україні. *Соціально-трудові відносини: теорія та практика*. 2017. № 1. С. 260-268. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stvtp_2017_1_27.
157. Стожок Л. Еволюція соціального страхування в Україні. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2019. № 4. С. 81–94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2019_4_9.
158. Токарський Т. Б. Фінансове забезпечення соціального страхування у Республіці Польща: безпековий аспект. *Фінанси України*. 2021. № 1. С. 117-126.
159. Чудик-Білоусова Н. І. Становлення договірної регулювання соціального страхування в Україні. *Університетські наукові записки*. 2018. № 3-4. С. 158-176. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2018_3-4_17.

Розділ 5

Страховання життя: переваги та недоліки

160. Аберніхіна І. Г. Сутність та значення особистого страхування для досягнення соціальної стабільності в Україні. *Innovations and prospects of world science : The 10th International scientific and practical conference (Vancouver, Canada May 25-27, 2022)* Perfect Publishing. 2022. pp. 806-811. URL: <http://surl.li/elrjf>.
161. Арич М. І., Кулинич Ю. М., Левон М. М. Ринки страхування життя та здоров'я: оцінка конкурентоспроможності. *Фінанси України*. 2020. № 7. С. 116-128.
162. Бігдан І. А., Усова М. О. Сучасний стан та вектори розвитку ринку страхування життя України. *Молодий вчений*. 2018. № 11(2). С. 1063-1068. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_11\(2\)_134](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_11(2)_134).
163. Братюк В. П., Гудачок Д. І. Ринок особистого страхування в Україні. С. 34-38. URL: http://dspace-s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/3613/1/Personal_insurance_market_in_Ukraine.pdf
164. Волохова Л. Ф., Захаренко В. В. Зарубіжний досвід розвитку ринку страхування життя як чинник впливу на українські реалії. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент*. 2019. Вип. 35. С. 137-142. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2019_35_20.

165. Галушак В. В. Страхування життя в Україні: переваги та недоліки його розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2018. Вип. 29(2). С. 87-90. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_29\(2\)_20](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_29(2)_20).
166. Гринчишин Я. М., Грищук Т. В. Страхування життя як інноваційний продукт на страховому ринку України. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_11_65.
167. Жилякова О. В., Жилякова Г. С. Інноваційні технології у страхуванні життя. *Modern economics*. 2020. № 22. С. 13-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2020_22_4.
168. Заволока Л. О., Мороз С. Р., Якимова В. І. Life-страхування на українському страховому ринку: переваги та ризики. Світовий досвід. *Молодий вчений*. 2017. № 5. С. 577-581. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_5_130.
169. Каспрук А. Ю., Андрійчук О. П. Тенденції розвитку страхування життя в Україні. *Молодий вчений*. 2019. № 12(2). С. 420-423. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_12\(2\)_58](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_12(2)_58).
170. Кириченко А. В. Особливості страхування життя населення. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка*. 2019. № 15. С. 104-107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2019_15_18.
171. Кривицька О. Р. Страхування життя як альте-

- рнативне джерело задоволення потреб населення. *Соціальна економіка*. 2017. № 1. С. 28-33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/se_2017_1_7.
172. Куряча Н. В. Сучасний стан розвитку ринку особистого страхування в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 50. С. 249-253. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/50_2020_ukr/43.pdf.
173. Макаренко Ю. П., Яновський К. Є. Накопичувальне страхування життя як конкурентоздатна альтернатива пенсії. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 2. С. 14-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2018_2_5.
174. Мельничук І. О. Особисте страхування як ключовий аспект сучасного суспільства. *Стратегія розвитку України: фінансово-економічний та гуманітарний аспекти* : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. Київ : «Інформаційно-аналітичне агентство», 2020. С.379-380. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/5193>.
175. Особове страхування : метод. реком. для прак. занять здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП "Фінанси, банківська справа та страхування" спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" денної форми здобуття вищої освіти / уклад.: Н. М. Сіренко, К. А. Мікуляк. Миколаїв : МНАУ, 2022. 32 с.
176. Пономарьова О. Б., Таран О. В., Дейнека Н.

- В. Страхування життя в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2019. № 2. С. 57-65. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2019_2_9.
177. Порхун В. Удосконалення ринку послуг особистого страхування в Україні. *Сучасний стан та перспективи розвитку фінансової системи України* : зб. наук. пр. X Всеукр. наук.-прак. Інтернет–конф. Вінниця : Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2021. С. 206-206. URL: http://www.vtei.com.ua/doc/doc/16_06_2021zb01.pdf#page=200.
178. Романовська Ю., Абдуллаєва А. Моніторинг розвитку послуг особистого страхування. *Сучасний стан та перспективи розвитку фінансової системи України* : зб. наук. пр. X Всеукр. наук.-практ. Інтернет – конф. (м. Вінниця, 21 черв. 2021 р.). Вінниця : Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2021. URL: http://www.vtei.com.ua/doc/doc/16_06_2021zb01.pdf#page=221.
179. Рудь І. Ю., Соболенко В. В. Особливості сучасного стану страхування життя в Україні. *Молодий вчений*. 2018. № 5(1). С. 328-331. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_5\(1\)_81](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_5(1)_81).
180. Сич О. А., Вольська Н. Р. Сутність страхування життя та його доцільність. *Ефективна економіка*. 2018. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2018_2_36.

181. Тимчак М. В., Мінкович В. Т. Європейський досвід страхування життя та можливість його імплементації в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. : Економіка*. 2021. Вип. 1. С. 134-140. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvues_2021_1_21.
182. Третяк Д. Д., Горай А. В. Аналіз страхування життя як важливої складової особистого страхування в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Економіка і менеджмент*. 2018. Вип. 33. С. 117-123. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2018_33_18.
183. Третяк Д. Д., Руденко А. О. Страхування від нещасних випадків у провідних країнах світу: перспективи адаптації в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 7. С. 62-66. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2018_7_14.
184. Шолойко А. С. Ринок особистого страхування в Україні та його інфраструктура. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 26(2). С. 131-135. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_26\(2\)_29](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_26(2)_29).

Розділ 6

Страхування майна: проблеми та напрями розвитку

185. Барабаш Л. В. Функціонування ринку страхування майна в Україні. *Review of transport economics and management*. 2020. № 3. С. 177-

188. URL: <http://ts.igs-nas.org.ua/index.php/2664-1259/article/view/201016>.
186. Бойко А. С., Віленчук О. М. Ринок майнових видів страхування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Фінансові інструменти регіонального розвитку* : зб. пр. учасників Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Житомир, 27 жовт. 2021 р.). Т. 2. Житомир : Поліський університет, 2021. С. 35-38. URL: <http://surl.li/elrvv>.
187. Братюк В. П., Данилко М. М. Теоретичні підходи майнового страхування. URL: http://dspace-s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/5735/1/Theoretical_approaches_to_property_insurance.pdf.
188. Євенко Т. І. Адаптація досвіду зарубіжних країн у галузі майнового страхування в Україні. *Вдосконалення фінансово-кредитного механізму забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору економіки та сільських територій* : зб. тез Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Дубляни, 21 трав. 2021 р.). Дубляни, 2021, С. 47-51. URL: <http://lnau.edu.ua/lnau/files/zbirnyktez310521.pdf#page=47>.
189. Ємельяненко С. О., Щербина О. М. Страхування, як метод управління майновими ризиками. *Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності*. 2017. № 15. С. 147-152. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/>

Vldubzh_2017_15_19.

Тенденції сьогодення потребують поєднання діяльності підрозділів цивільного захисту та страхових компаній у сфері управління пожежними ризиками. Безпека характеризується показниками ризиків, які визначають умови безпечного проживання та діяльності людей, збереження їх майна і матеріальних цінностей. Страхування створює умови для стримування ризиків на прийнятному та економічно обґрунтованому для суспільства рівні. У зв'язку з цим існує можливість застосування нових страхових механізмів, які наближають людину до виконання функцій управління ризиками і, відповідно, підвищують стійкість природних, соціальних, господарських і техногенних систем та зменшують економічні витрати.

190. Канєва Т. В., Наливайко Д. В. Проблеми та напрями розвитку страхування майна в Україні. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2017. Вип. 5. С. 205-209. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2017_5_33.
191. Коніна М. О., Янковський В. А. Страхування майна громадян: особливості та перспективи розвитку. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2017. № 16(1). С. 60-64. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_16\(1\)_17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_16(1)_17).
192. Косова Т. Д., Слободянюк О. В. Формалізація розвитку сегменту майнового та ризикового страхування. *Економічний вісник університету*. 2017. Вип. 33(1). С. 336-342. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2017_33\(1\)_41](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2017_33(1)_41).
193. Матвійчук Л. О. Механізм організації майно-

- вого страхування в Україні. *Проривні інновації на страховому ринку України* : зб. матеріалів V Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Київ, 27 жовт.2021 р.). Київ : КНЕУ, 2021. С. 25-30. URL: <http://surl.li/elrsz>.
194. Мельник О. І., Кожухар Р. О. Розвиток ринку особистого страхування в Україні. *Фінанси, банківська система та страхування: стан, проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці України* : зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м.Дніпро, 02-03 берез. 2020 р.). Дніпро : ДДАЕУ, 2020. С. 83-85. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7653>.
195. Наливайко Д. В. Страхування майна в умовах економічних перетворень. *Економіка та держава*. 2018. № 10. С. 106-109. URL: http://www.esopomy.in.ua/pdf/10_2018.pdf#page=106.
196. Слободянюк О. В., Бендюк М. С. Тенденції розвитку страхування майна в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 41. С. 170-175. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2019_41_33.
197. Слободянюк О. В., Магурян Я. В. Тенденції розвитку страхування майна в Україні. *Економіка, менеджмент та бізнес-адміністрування в системі транскордонного співробітництва* : зб. наук. пр. I Міжнар. європ. наук.-практ. конф. (м. Київ, 22-23 жовт. 2020 р.). Київ : ПЗВО «Міжнародний євро-

- пейський університет», 2020. С. 68-70. URL: <https://ie.u.edu.ua/images/cerfi/zbirnik.pdf#page=68>.
198. Швець Ю. Р., Брода А. Ю. Проблеми майнового страхування в Україні та шляхи їх вирішення. URL: <http://surl.li/estla>.
199. Шишпанова Н. О., Сокур В. В. Особливості страхування домашнього майна громадян в країнах ЄС та Україні. *Трансформація фінансової системи України: тенденції та перспективи розвитку* : матер. III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 27-28 листоп. 2019 р.). Миколаїв : МНАУ, 2019. С. 73-74. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7756>.

Розділ 7

Сільськогосподарське страхування: зміст та значення

200. Актуарні моделі у сфері страхування сільськогосподарських культур / Н. В. Писаренко та ін. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку*. 2021. № 25. С. 127-135. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Piir_2021_25_15.
201. Алескерова Ю. В., Гуцаленко О. О. Особливості та різновиди сільськогосподарського страхування. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 30(2). С. 41-45. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_30\(2\)_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_30(2)_11).

У статті розглянуто особливості та різновиди

сільськогосподарського страхування. Доведено, що сільськогосподарське страхування залежить від сезонності виробництва. Констатовано, що витоки об'єктивності сільськогосподарського страхування зосереджені у природному, технічному й суспільному середовищі та що сільськогосподарське страхування – це інтеграція майнового, особистого страхування та страхування відповідальності.

202. Артімонова І. В., Ткаченко К. В. Інструменти державного регулювання ринку агрострахування. *Міжнародний науково-виробничий журнал «Економіка АПК»*. 2021. № 7. С. 95-102.
203. Балян А. В., Гришова І. Ю., Щербата М. Ю. Реалізація інноваційних інструментів розвитку аграрного страхування у світі. *Бізнес Інформ*. 2021. № 7. С. 31-36. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2021_7_5.

Статтю присвячено аналізу досвіду реалізації інноваційних інструментів розвитку аграрного страхування у світі. Метою статті є визначення новітніх світових тенденцій розвитку страхування в аграрній сфері з метою запровадження та імплементації дієвих страхових механізмів у вітчизняну аграрну практику. У процесі дослідження були використано такі методи: діалектичного пізнання, абстрактно-логічний підхід – при узагальненні результатів дослідження та формулюванні висновків; наукового передбачення – в частині формування напрямів розвитку ринку агрострахування у світі. Визначено види сільськогосподарського страхування, а саме: приватне сільськогосподарське страхування, державне сільськогос-

подарське страхування, некомерційне сільськогосподарське страхування. Зазначено, що світовий досвід запровадження нових програм страхування під впливом глобалізаційних трансформацій на світових агропродовольчих ринках демонструє нові можливості та виклики для розвитку агрострахування в Україні та потребує подальших наукових розвідок. Виявлено ряд причин, які стримують розвиток ринку агрострахування у світі. Знайдено невідповідність між динамікою розвитку аграрного сектора економіки й обсягами агрострахування у світі, а також відзначено нерозвиненість страхового інструментарію в повному обсязі. Підкреслено, що розробка, впровадження й успіх програм сільськогосподарського страхування вимагають великої координації, співпраці та спільного бачення. Обґрунтовано висновок щодо наявності проблем розвитку ринку страхування в Україні, що спричинені відсутністю чіткої стратегії його розвитку та неврахуванням інтересів усіх його учасників.

204. Віленчук О. М., Дема Д. І., Недільська Л. В. Роль аграрного страхування у формуванні сучасної доктрини продовольчої безпеки в Україні. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 8. С. 104-111. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmarpr_2019_8_13.
205. Віленчук О. М. Оцінка потенціалу розвитку страхування сільськогосподарської продукції в Україні. *Міжнародний науково-виробничий журнал «Економіка АПК»*. 2017. № 8. С. 56-64.

206. Віленчук О. М. Сучасні підходи до розвитку аграрного страхування в Україні. *Інноваційна економіка*. 2018. № 7-8. С. 104-110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2018_7-8_17.
207. Віленчук О. Трирівневий аналіз функціонування ринку аграрного страхування в Україні. *Agricultural and resource economics : international scientific e-journal*. 2018. Vol. 4, № 2. С. 19-36. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/areis_2018_4_2_4.
- Метою статті є виявлення сучасних тенденцій становлення аграрного страхування в Україні з огляду на потенційні можливості його розвитку, враховуючи об'єктивні потреби виробників сільськогосподарської продукції в посиленні їх страхового захисту.*
- Трирівневий аналіз функціонування національного ринку аграрного страхування дає підстави констатувати наявність позитивних тенденцій розвитку соціально-економічних взаємовідносин між учасниками страхового процесу.*
208. Герасименко Д. Є. Проблеми та перспективи страхування врожаю сільськогосподарських культур в Україні. *Трансформація фінансової системи України: тенденції та перспективи розвитку* : матер. IV Всеукр. наук.-практ. конфер. (м. Миколаїв, 25-26 листоп. 2020 р.). Миколаїв : МНАУ, 2020. С. 74-75. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8081>.
209. Грицина О. В., Томашевський Ю. М. Оцінка основних методів здійснення страхування

- врожая сільськогосподарських культур. *Економічний вісник Національного гірничого університету*. 2018. № 4. С. 131-139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evngu_2018_4_15.
210. Добіжа Н. В. Роль страхування в розвитку інфраструктурного забезпечення аграрного ринку України. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2021_4_12.
211. Дранус В. В., Бурдейна Є. М. Сучасний стан та тенденції розвитку страхування сільськогосподарських культур в Україні. *Modern Economics*. 2021. № 30. С. 82-88. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11105>.
212. Дранус В. В., Дранус Л. С., Прокопишин О. С. Аналіз іноземного досвіду ризик-менеджменту при страхуванні у сільськогосподарському виробництві. *Modern Economics*. 2021. № 27. С. 42-48. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9885>.

У статті розглянуто теоретико-методичні засади покращення якості страхування сільськогосподарських виробників. Проаналізовано сучасний стан розвитку системи аграрного страхування та показники здійснення страхування за наявності державної підтримки сільськогосподарських виробників. Досліджено розмір бюджетних коштів, які було заплановано та фактично виділено для сплати страхових субсидій по страхуванню у сільськогосподарському виробництві.

- Доведено неефективність адміністративного примусу сільськогосподарських виробників щодо обов'язковості страхування, адже сільськогосподарськими виробниками даний захід було сприйнято не як необхідний інструмент страхового захисту, а як додатковий фінансовий тягар на них. Проведений аналіз моделей страхування ризиків та ризик-менеджменту в сільськогосподарському виробництві різних країн, що дає можливість отримати комплексне уявлення про потенційні проблеми моделях, що існують та уникнути повторення недоліків.*
213. Дранус В. В., Дранус Л. С. Сучасний стан та перспективи розвитку інструментів сільськогосподарського страхування в Україні. *Modern Economics*. 2020. № 19(2020). С. 46-51. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6846>
  214. Заволока Л. О., Клокова Л. О., Тумасян К. Г. Страхування ризиків сільськогосподарських підприємств. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 6. С. 16-20.
  215. Ксьонжик І. В., Жовта Н. А. Аграрне страхування. *Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України* : матер. XV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 10-12 листоп.а 2021 р.). Одеса : Державний університет «Одеська політехніка», 2021. С. 171-173. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13574>.
  216. Луценко О. А., Поливана Л. А. Сучасний стан

- та перспективи розвитку ринку аграрного страхування. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка*. 2018. Вип. 191. С. 273-284. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhdtusg_2018_191_29.
217. Марич Х. Сільськогосподарське страхування: поняття, ознаки, види. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Сер. : Юридичні науки*. 2017. № 865. С. 405-412. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2017_865_64.
218. Марценюк О. В., Польова О. Л., Руда О. Л. Страхування сільськогосподарських ризиків : навч. посіб. Вінниця : ВНАУ, 2020. 376 с.
219. Моташко Т. П., Панчулідзе Х. Р. Агрострахування в умовах зміни клімату. *Агросвіт* : електрон. версія журн. 2020. № 10. С. 99–104.
220. Музичка Ю. М., Дадак О. О. Зарубіжний досвід аграрного страхування та перспективи його адаптації в Україні. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького. Сер. : Економічні науки*. 2020. Т. 22, № 95. С. 22-26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/smlnues_2020_22_95_6.

У статті розглянуто процес аграрного страхування у зарубіжних країнах. Розкрито сутність понять "аграрне страхування" та "аграрний страховий ризик". Вивчено історію розвитку сільськогосподарського страхування на міжнародному ринку страхо

вих послуг. Виділено кілька відомих національних систем аграрного страхування та їх особливості. Виокремлено національні системи та учасників аграрного страхування у країнах світу, а саме: США, Канада, Іспанія, Португалія, Італія, Австрія, Франція, Німеччина, Латвія і Польща. Висвітлені найважливіші заходи, які передбачені та обов'язкові до виконання учасниками вищезгаданих зарубіжних національних систем сільськогосподарського страхування. На основі досвіду зарубіжних країн визначено три основні діючі системи страхування сільськогосподарського захисту: система катастрофічного покриття, система державного управління програмами страхування сільськогосподарства, система співпраці держави та страхових компаній. Зазначається, що існує також неефективна система "державної страхової компанії", яка продає послуги зі страхування сільськогосподарства. Описано основні нормативні акти, що регулюють страховий процес в Україні. Запропоновано запровадити нову удосконалену програму державної підтримки сільськогосподарського страхування, яка чітко визначала б: суб'єкти ринку страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, договори страхування, правила страхування, механізм надання державної підтримки фермерам; інформаційне забезпечення державної підтримки сільськогосподарського страхування.

221. Ноєр Т. Новітні технології агрострахування. *The Ukrainian Farmer*. 2017. № 11. С. 98-99.
222. Павленко О. П. Методологічні аспекти формування страхових фондів аграрних підприємств.

- емств. *Економічний простір*. 2020. № 154. С. 207-211. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/espros_2020_154_41.
223. Павленко О. П. Механізм державного субсидування страхового захисту аграрного виробництва в Україні. *Бізнес-навігатор*. 2020. Вип. 4. С. 154-159. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2020_4_29.
224. Павленко О. П. Система аграрного страхування як комплексний інструмент управління ризиками. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Сер. : Економіка і управління*. 2019. Т. 30(69), № 6(2). С. 98-102. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2019_30\(69\)_6\(2\)_20](http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2019_30(69)_6(2)_20).
225. Павленко О. П. Страхування як метод фінансової безпеки аграрних виробників: сучасні тенденції та світовий досвід. *Modern economics*. 2018. № 8. С. 134-141. URL: <https://dspace.tnpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/3995>.
226. Паляничко Н. І. Потенціал залучення інструменту страхування при сільськогосподарському використанні земель. *Агросвіт*. 2017. № 11. С. 3-8.
227. Пастухов Е. Для минимизации самого непредсказуемого риска. *Аграрний тиждень. Україна*. 2018. № 6. С. 15.
228. Петрук Т. Ю. Економічний зміст та значення сільськогосподарського страхування. *Агросвіт*. 2017. № 4. С. 46-52.

229. Писаренко Н. В. Формування системи інформаційного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників у процесі страхування аграрних ризиків. *Стратегія економічного розвитку України*. 2018. № 42. С. 162-177. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/seru_2018_42_17.
230. Пономарьов С. Агрострахування без страху. *Пропозиція*. 2018. № 12. С. 156-158.
231. Потійко С. В. Аналітичне забезпечення управління сільськогосподарським страхуванням. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 3(2). С. 223-228. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2019_3\(2\)_34](http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2019_3(2)_34).
232. Потійко С. В. Розвиток аграрного страхування в умовах євроінтеграції. *Облік і фінанси*. 2017. № 3. С. 107-111. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2017_3_17.
233. Пристемський О. С., Сақун А. Ж. Роль страхування у забезпеченні фінансової безпеки розвитку сільського господарства. *Економічний аналіз*. 2018. Т. 28. № 4. С. 100-105. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/escan_2018_28\(4\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/escan_2018_28(4)_16).

У статті встановлено, що особливого значення при регулюванні фінансової безпеки розвитку сільського господарства набуває визначення ролі агрострахування як напрямку нівелювання можливих загроз. Виявлено, що до найбільш поширених ризиків у сільському господарстві, які впливають на стан фінансової безпеки, варто назвати природні ризики, ризики самовідтворення, сезонності, низької конкурентоспромо-

жності, обмеженої привабливості сільськогосподарського виробництва для інвесторів тощо.

234. Прокопчук О. Колотуха С. Особливості страхового захисту в аграрному секторі економіки України. *Банківська справа*. 2020. № 1. С. 26-41.
235. Ролінський О. В., Улянич Ю. В., Пташник С. А. Сучасний стан ринку аграрного страхування України. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2020. Вип. 97(2). С. 208-218. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/zhpumus_2020_97\(2\)_21](http://nbuv.gov.ua/UJRN/zhpumus_2020_97(2)_21).
236. Рубцова Н. М., Захарова Н. Ю. Особливості страхування майбутнього урожаю зернових культур за програмою форвардних закупівель. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. Сер. : Економічні науки*. 2018. № 1. С. 168-176. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2018_1_25.
237. Рубцова Н. М., Радченко Н. Г., Трусова Н. В. Страховий захист агровиробників України: огляд страхових компаній і продуктів. *Бізнес Інформ*. 2021. № 4. С. 249-256. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2021_4_37.

Метою статті є аналіз роботи страхових компаній на ринку агрострахування, оцінка їх послуг щодо страхового захисту агровиробників і дослідження роботи держави в напрямку підтримки аграріїв у сфері страхування сільськогосподарської продукції. У ході дослідження встановлено, що діюча система аг-

ростраховання є незадовільною, і з кожним роком спостерігаються регресні процеси на ринку страхування сільськогосподарської продукції. Низький попит на агостраховання в Україні пов'язаний з високою вартістю послуги, обмеженим вибором контрагентів, складністю механізму страхування. Проведений аналіз роботи страховиків на ринку агостраховання говорить про їх часткову участь у даному виді страхування: так, із 64 страховиків, які мають ліцензію на страхування сільськогосподарської продукції, лише менше третини надає послуги в цьому напрямі. У результаті дослідження лінійки страхових продуктів з агостраховання встановлено, що найбільшим попитом користується комплексне й індексне страхування та страхування тварин і птиці. З'ясовано, що існуюча система агостраховання сільськогосподарської продукції з державною підтримкою, навіть за умов її функціонування, не набула б особливої популярності. Основні причини – складний механізм страхування, одноразова сплата 100% страхових премій і невпевненість агротоваровиробника в отриманні всієї суми субсидій, що належать йому, через деякий час. У перспективі, з метою поліпшення ситуації в даній галузі, необхідно внести певні зміни до діючого законодавства, що дозволить пожвавити вітчизняну сферу агостраховання з одночасним наданням впевненості аграріям у безперервності та відтворенні їх виробництва.

238. Рубцова Н. М., Радченко Н. Г., Трусова Н. В. Моделі банківського кредитування підприємств аграрної галузі. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/>

- efek_2021_4_9.
239. Руснак А. В., Карнаушенко А. С., Петренко В. С. Страхування ризиків сільськогосподарських підприємств в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 19. С. 5-10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2018_19_3.
240. Сало І. Чи потрібно страхувати врожай? *Садівництво по-українськи*. 2018. № 2. С. 14-18.
241. Сіренко Н. М., Мікуляк К. А. Страхувальний захист суб'єктів аграрного сектору в умовах ринкового середовища. *Фінанси, банківська система та страхування: стан, проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці України* : зб. матер. Міжнар. науково-практ. конф. (м. Дніпро, 02-03 берез. 2020 р.). Дніпро : ДДАЕУ, 2020. С. 90-92. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7654>.
242. Соломатіна Т. В. Страхування як інструмент хеджування ризиків втрати фінансового потенціалу сільськогосподарських. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_4_55.
243. Сорока Л., Мейра Н. Агрострахування в Україні: сучасні виклики та використання незадіяних ресурсів. *Пропозиція*. 2018. № 1. С. 32-35.
244. Страхування свиней від АЧС. *Прибуткове свинарство*. 2018. № 6. С. 28-30.
245. Танклевська Н. С., Ярмоленко В. В. Тенденції розвитку страхування сільськогосподарських

- культур в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. : Економіка*. 2018. Вип. 1. С. 381-386. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuес_2018_1_64.
246. Томашевський Ю. Основні методи проведення страхування урожаю сільськогосподарських культур та їхні переваги і недоліки. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Сер. : Міжнародний наукововиробничий журнал «Економіка АПК»*. 2019. № 26. С. 124-128. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnau_econ_2019_26_25.
247. Третяк К. В. Агрострахування: зарубіжний досвід та ресурси щодо його імплементації в українську страхову практику. *Ефективна економіка*. 2019. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_1_17.

У статті висвітлюється дослідження міжнародного досвіду в галузі агрострахування, яке свідчить про наявність в багатьох державах національних систем агрострахування, враховуючи те, що переважна більшість країн створює приватну, потрібну їй систему страхового захисту агроризиків. Акцентується увага на наявності у світовій життєвій школі двох моделей страхування, щодо яких можна дати характеристики та умовно назвати «американська» та «європейська». Аргументовано, що для переважної більшості країн світу характерною особливістю останнього десятиліття являється розвиток страхування аграрних ризиків як незамінного фінансово-економічного важеля протидії ризикам, що пов'язані з

- процесом сільськогосподарського виробництва. Визначено, що система аграрного страхування являється всеохоплюючим видом страхування в більшості зарубіжних країн та має певні характерні риси. Розкрито концептуальні основи, особливості та моделі агрострахування в трьох державах – США, Іспанії та Канаді, кожна з яких є унікальною, оскільки формується протягом тривалого часу та під дією багатьох нетипових факторів. Висвітлено переваги та недоліки даних світових моделей. Враховуючи певну систематизацію, обгрунтовано імплементацію певних аспектів міжнародної практики агрострахування на вітчизняному страховому ринку.*
248. Тулуш Л. Д., Прокопчук О. Т. Ринок агрострахування в Україні: тенденції та перспективи. *Міжнародний науково-виробничий журнал «Економіка АПК»*. 2018. № 8. С. 55-67.
249. Чечоткін В. В., Пристемський О. С. Страхування сільськогосподарських виробників як запорука успішного розвитку аграрного сектору економіки України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. Вип. 30. С. 214-217. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvumevcg_2020_30_43.
250. Шибанін В. С., Кормишкін Ю. А. Страхування – як складова інфраструктурного забезпечення розвитку аграрного підприємництва. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2018. Вип. 2. С. 3-10. URL: <https://>

- d s p a c e . m n a u . e d u . u a / j s p u i / handle/123456789/4668.
251. Шолойко А. С. Особливості інфраструктури ринку сільськогосподарського страхування в Україні. *Агросвіт*. 2017. № 17. С. 20-24.
252. Honcharenko I., Shyshpanova N. Agricultural insurance as a condition for sustainable development of rural areas = Агростраховання як умова сталого розвитку сільських територій. *Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science*. 2022. № 26(1). pp. 59-68. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11809>.

Розділ 8

Екологічне страхування як механізм захисту навколишнього середовища

253. Братюк В. П. Концепція екологічного страхування як механізм захисту навколишнього середовища *Актуальні проблеми економіки*. 2017. № 6. С. 127-134. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2017_6_15.
- У статті надано порівняльний аналіз інститутів екологічного страхування та платного природокористування, здійснено дослідження правових засад, напрямів та документів комплексу екологічного страхування, досліджено міжнародний досвід страхування екологічних ризиків, запропоновано впровадження в Україні механізму екологічного страхування.*
254. Бутрим О. В., Ігнацевич С. П. Страхування

- екологічних ризиків у системі регулювання рівня забруднення ґрунтів. *Збалансоване природокористування*. 2018. № 1. С. 28-33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zp_2018_1_6.
255. Галушак В. В. Особливості страхування екологічного ризику в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. Вип. 30. С. 36-40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvumevcg_2020_30_9.
256. Екологічне страхування – що це таке простими словами. *Fibi*. URL: <https://fibi.tech/wiki/ekologichne-strahuvannya-sho-ce-take>.
257. Жиденко К. М. Проблеми та перспективи впровадження екологічного страхування в Україні. *Forinsurer*. URL: <http://surl.li/eqru1>.
258. Заїкін Ю. В. Екологічне страхування в Україні: основні шляхи та проблеми його становлення. *Forinsurer*. URL: <https://forinsurer.com/public/02/12/14/159>.
259. Ігнацевич С. П. Фінансово-економічне забезпечення землеохоронних заходів у системі страхування екологічних ризиків. *Агросвіт*. 2018. № 10. С. 49-53.
260. Криворучкіна О. Екологічне страхування в Україні: перспективи та проблеми впровадження. *Ecobusiness Group*. URL: <https://ecolog-ua.com/articles/ekologichne-strahuvannya-v-ukrayini-perspektyvu-ta-problemy-vprovadzhennya>.

261. Непран І. В., Непран А. В., Литвинова О. М. Організація та проведення екологічного страхування в Україні. *Таврійський науковий вісник*. 2018. Вип. 99. Сер. : Сільськогосподарські науки. С. 237-245.
262. Павлишин С. В., Виклюк М. І. Стан і перспективи розвитку екологічного страхування в Україні. *Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ* : зб. тез доп. V Всеукр. наук.-практ. конф. з дистанційною участю (м. Херсон, 24 берез. 2021 р.). Херсон : ДВНЗ «ХДАУ», 2021. С. 209-211. URL: <http://surl.li/eqrpo>.
263. Ромашко О. М., Крихівська Н. О. Теоретичні аспекти екологічного страхування. *Науковий вісник ІФНТУНГ. Сер. : Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості*. 2022. N 1. С. 183-190. URL: <https://www.eung.nung.edu.ua/index.php/ecom/article/view/370/351>.
264. Семенова Ю. М. Екологічне страхування у контексті державного регулювання водокористування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 14. С. 77-80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2019_14_16.
265. Семенова Ю. М. Створення та адаптація страхових продуктів спектру екологічного страхування в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2019_2_23.

Авторський покажчик

А

Абдуллаєва А. 178
 Аберніхіна І. Г. 91, 160
 Агрес О. 1
 Алексєєнко Л. М. 36
 Алєскєрова Ю. В. 201
 Алексєєва Л. О. 115
 Андрійчук О. П. 169
 Арич М. І. 37, 161
 Артїмонова І. В. 202

Б

Базилєвич В. 92
 Балян А. В. 203
 Барабаш Л. В. 185
 Баранова В. Г. 2
 Баришевська І. В. 70
 Бастрїчев В. С. 8
 Бендюк М. С. 196
 Бігдан І. А. 162
 Біла Д. В. 93
 Білозїр О. В. 131
 Білоус Н. М. 67
 Боднар О. А. 38, 89
 Бойко А. С. 186
 Бойко О. Г. 81
 Бонєцький О. О. 39, 47
 Ботвіна Н. О. 94
 Братюк В. 40
 Братюк В. П. 163, 187, 253
 Бридун І. С. 3
 Брода А. Ю. 198
 Бурдєйна Є. М. 211
 Бутко Н. В. 25
 Бутрим О. В. 254
 Бухтіарова А. Г. 12

В

Вальчук О. І. 132
 Васильєва Т. А. 56
 Вергун А. М. 95
 Виклюк М. І. 262
 Вишневська О. М. 133
 Віленчук О. М. 186, 204, 205,
 206, 207
 Внукова Н. М. 5, 134
 Возовик І. А. 116
 Войтович Л. М. 6, 7
 Волохова Л. Ф. 164
 Вольська Н. Р. 1801
 Временко Л. В. 96, 135

Г

Гаврилук О. Р. 26
 Галїмов А. В. 8
 Галуцак В. В. 97, 165, 255
 Герасименко Д. Є. 208
 Гєращенко З. А. 98
 Гладчук О. М. 64, 41, 108
 Говорушко Т. А. 9, 42
 Горай А. В. 182
 Горин В. П. 136
 Горлач А. С. 71
 Гребєнікова О. В. 118
 Гребїнська С. І. 10
 Гринчишин Я. М. 166
 Грицина О. В. 1, 43, 209
 Гришова І. Ю. 203
 Гришук Т. В. 166
 Грубїнка І. 43
 Гудачок Д. І. 163
 Гудзь О. Є. 11
 Гузар Б. С. 73

Гуменюк Л. С. 22, 23
 Гурина О. В. 99
 Гуцаленко О. О. 201
 Гуцалюк О. І. 109

Д

Дадак О. О. 220
 Данилко М. М. 187
 Дейнека Н. В. 176
 Дем'янчук М. А. 44
 Дема Д. І. 204
 Демченко В. О. 87
 Денисенко М. П. 100
 Димніч О. В. 101
 Добіжа Н. В. 210
 Доманчук А. І. 102
 Дорошенко Н. О. 103
 Дранус В. В. 211, 212, 213
 Дранус Л. С. 212, 213
 Дрималовська Х. В. 45
 Дроздина А. А. 44

Є

Євенко Т. І. 188
 Євтушенко Л. А. 121
 Єгоричева С. Б. 46
 Ємельяненко С. О. 189

Ж

Желізняк Р. Й. 47
 Жиденко К. М. 257
 Жильцов М. О. 105
 Жиякова Г. С. 167
 Жиякова О. В. 167
 Житар М. О. 48
 Жовта Н. А. 59, 215
 Жулевич М. І. 47
 Журавка О. С. 12

З

Заволока Л. О. 49, 168, 214
 Загорська Д. М. 103
 Задорожна О. 60
 Зайвенко Т. О. 84
 Заїкін Ю. В. 258
 Захаренко В. В. 164
 Захарова Н. Ю. 236
 Згадова Н. С. 112

І

Іваночко О. В. 107
 Ігнатишина В. М. 86
 Ігнатюк А. І. 49
 Ігнацевич С. П. 254, 259
 Іонін М. Є. 104

К

Казак О. О. 105
 Канєва Т. В. 190
 Карнаушенко А. С. 239
 Карцева В. В. 50
 Каспрук А. Ю. 169
 Кириленко О. П. 153
 Кирилюк Р. О. 45
 Кириченко А. В. 170
 Кіона А. С. 51
 Клапків Ю. М. 106, 52
 Клименко О. В. 53, 54
 Клокова Л. О. 214
 Кобко Р. В. 55
 Ковалевич Д. А. 137
 Коваль С. Л. 138
 Ковальчук І. Г. 118
 Кожухар Р. О. 194
 Козира Б. Р. 107
 Козловська С. Г. 83
 Козьменко О. В. 56, 82
 Козьменко С. М. 56

Колотуха С. 234
 Конарівська О. Б. 57
 Кондратенко Д. В. 96
 Коніна М. О. 191
 Корват О. В. 5
 Кормишкін Ю. А. 250
 Корчак Н. В. 107
 Косова Т. Д. 192
 Коцюрба О. Ю. 58
 Кравець І. М. 139
 Кривицька О. Р. 171
 Криворучкіна О. 260
 Криленко В. І. 99
 Крихівська Н. О. 263
 Кропельницька С. О. 140
 Крушинська А. В. 139
 Ксьонжик І. 59, 215
 Кудлай К. Д. 125
 Кузьмак О. М. 61
 Кузьминчук Н. В. 134
 Кулина Г. М. 36
 Кулинич Ю. М. 37, 161
 Куряча Н. В. 172
 Кучерівська С. С. 64, 108

Л

Ланг С. Р. 101
 Леванда О. М. 141, 142
 Левковець Н. П. 109
 Левкович О. В. 114
 Левон М. М. 37, 161
 Левченко Л. М. 110
 Легка А. Д. 66
 Лисенко Є. В. 135
 Литвинова О. М. 261
 Лобова О. М. Д. 92
 Лункіна Т. 60, 111

Луценко О. А. 216

М

Магурян Я. В. 197
 Макаренко Ю. П. 173
 Мамонова Г. В. 13
 Мангушев Д. В. 72
 Маньковська О. О. 61
 Марич Х. 217
 Марценюк О. В. 62, 218
 Матвійчук Л. О. 193
 Мацьків Г. 14
 Мейра Н. 243
 Мельник О. І. 70, 194
 Мельничук І. О. 174
 Микитенко Я. В. 15
 Мирна О. С. 95
 Мироненко С. 85
 Мирошниченко Г. Б. 63
 Мирошниченко І. В. 63
 Михайловська І. М. 8
 Михальченко А. О. 110
 Мікуляк К. А. 16, 51, 241
 Мінкович В. Т. 181
 Мороз С. Р. 168
 Морозова Л. 17
 Моташко Т. П. 219
 Мужайло В. 80
 Музичка Ю. М. 220

Н

Нагайчук Н. Г. 18
 Наливайко Д. В. 190, 195
 Насипайко Д. С. 58
 Недільська Л. В. 204
 Непран А. В. 261
 Непран І. В. 261
 Неустроєв Ю. Г. 112
 Нечаєва І. А. 143

Нечипоренко А. В. 19
 Неізнестна О. В. 113
 Нікіфоров П. О. 64
 Новіков І. О. 99
 Новоселецька А. О. 65
 Ноєр Т. 221

О

Озерова А. Г. 114
 Опешко Н. С. 5
 Орлов В. 117
 Осадчий О. Д. 122
 Осадчук В. С. 41
 Оскома О. В. 66
 Остапенко А. О. 124

П

Павленко О. П. 21, 222, 223,
 224, 225
 Павлишин С. В. 262
 Павліна А. 59
 Павлов В. І. 67
 Паляничко Н. І. 226
 Панчулідзе Х. Р. 219
 Пастухов Е. 227
 Пахненко О. М. 12
 Петренко В. С. 239
 Петришин Н. Я. 68
 Петрук Т. Ю. 228
 Петрушка О. В. 144
 Писаренко Н. В. 200, 229
 Підлипна Р. П. 145, 146
 Подра О. П. 68
 Позднякова Л. О. 13
 Познякова О. І. 39
 Поливана Л. А. 216
 Полторає А. С. 69, 70
 Польова О. Л. 218
 Пономаренко О. В. 73

Пономарьов С. 230
 Пономарьова О. Б. 115, 176
 Попова К. О. 16
 Порхун В. 177
 Потійко С. В. 231, 232
 Прасолова С. П. 50
 Приказюк Н. В. 22, 23, 92
 Пристемський О. С. 233, 249
 Приступа Л. А. 116
 Прокопишин О. С. 212
 Прокопчук О. Т. 25, 234, 248
 Пташник С. А. 25, 235
 Путінцев А. В. 71

Р

Работін Ю. А. 112
 Радченко Н. Г. 237
 Рахман М. С. 72
 Ременяк І. М. 79
 Ролінський О. В. 73, 74, 235
 Романовська Ю. А. 26, 149, 178
 Ромашко О. 75, 263
 Рубцова Н. М. 236, 237, 238
 Руда О. Л. 76, 218
 Руденко А. О. 183
 Рудь І. Ю. 179
 Руснак А. В. 239

С

Сакун А. Ж. 233
 Сало І. 240
 Самошкіна І. 77
 Селіверстова Л. 120
 Семенова Ю. М. 264, 265
 Сидорчук І. П. 78
 Синявська Л. 1
 Сич О. А. 180
 Сіренко Н. М. 241
 Скамай Л. Р. 27

- Скидан У. І. 86
 Слободяник Н. В. 79
 Слободянюк О.
 Слободянюк О. В. 80, 117, 192, 196, 197
 Соболенко В. В. 180
 Сокиринська І. Г. 91
 Сокур В. В. 199
 Соловей Н. В. 28
 Солоджук Т. В. 140
 Солоджук Т. В. 150
 Соломатіна Т. В. 242
 Сорока Л. 243
 Сорока О. П. 151
 Сосновська О. О. 29
 Старосельцева О. В. 154, 155
 Стецюк В. М. 9
 Стешенко О. Д. 81
 Стожок Л. Г. 156, 157
 Суй І. 103
 Сук М. Т. 119
 Сукач О. М. 83
 Супрун А. А. 84
 Сухопер Я. І. 28
- Т**
- Танклевська Н. С. 31, 245
 Таран О. В. 176
 Таранець Б. В. 46
 Тарасенко Д. 85
 Тарасенко О. 85
 Татар М. С. 118
 Татаренкова Ю. В. 38
 Татарин Н. Б. 86
 Терентьева М. С. 66
 Терещенко Т. Є. 119
 Тимощук О. 17
- Тимчак М. В. 181
 Ткаченко К. В. 202
 Ткаченко Н. 120
 Токарський Т. Б. 158
 Томашевський Ю. М. 209, 246
 Третяк Д. Д. 121, 182, 183
 Третяк К. В. 87, 247
 Третяк Н. М. 18
 Тристан В. Р. 115
 Трусова Н. В. 237, 238
 Тулуш Л. Д. 248
 Тумасян К. Г. 214
- У**
- Улянич Ю. В. 25, 73, 74, 235
 Урбанович В. А. 149
 Усова М. О. 162
 Ушкаренко Ю. В. 122
- Ф**
- Фещенко Я. Б. 111
 Фисун В. І. 32
 Фоміна В. С. 15, 123
- Х**
- Харитонов Є. О. 20
 Хоренженко В. В. 38, 127
- Ц**
- Цуркан І. М. 124
- Ч**
- Чабаров В. 80
 Чеховська Ю. В. 100
 Чечоткін В. В. 249
 Чмут А. В. 122
 Чудик-Білоусова Н. І. 159
 Чуницька І. І. 88
- Ш**
- Шаповал Л. П. 125

Швець Ю. Р. 198
Шебанін В. С. 250
Шишпанова Н. О. 89, 126, 127,
128, 129, 199
Шірінян А. А. 130
Шірінян Л. В. 130
Шкарлет Т. В. 128
Шолойко А. С. 49, 184, 251
Шпільчак О. 75
Шулюк Б. С. 144

Щ

Щербата М. Ю. 203
Щербина О. М. 189

Ю

Юхименко І. Р. 72

Я

Якімова В. І. 168
Янковський В. А. 191
Яновський К. С. 173
Ярмоленко В. В.
Ярмоленко В. В. 31, 33, 245
Ярова Г. М. 32
Ясентюк А. С. 88

А

Allakhverdiyeva I. 34

Н

Honcharenko I. 252

S

Shcherbakov V. 91
Shyshpanova N. 252
Svystun L. 91

V

Vyshnevskaya O. 35

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
ВСТУП	4
Розділ 1. Страхування: сутність, значення, розвиток	7
Розділ 2. Ринок страхових послуг України: сучасний стан та шляхи удосконалення	19
Розділ 3. Страхові організації: особливості функціонування та аналіз діяльності	33
Розділ 4. Соціальне страхування: проблемні аспекти	42
Розділ 5. Страхування життя: переваги та недоліки	50
Розділ 6. Страхування майна: проблеми та напрями розвитку	54
Розділ 7. Сільськогосподарське страхування: зміст та значення	58
Розділ 8. Екологічне страхування як механізм захисту	73
АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК	78

Довідкове видання

Страхова справа

Рекомендаційний покажчик літератури

Укладач: **Ястремська Анна Анатоліївна**

Редактор: Д. В. Ткаченко

Комп'ютерний набір: Д. В. Ткаченко, А. А. Ястремська

Дизайн і верстка: Д. В. Ткаченко

Формат Ум. друк. арк.
Тираж ___ прим. Зам. № ___

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Г. Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Адреса бібліотеки МНАУ:
54020, м. Миколаїв, вул. Генерала Карпенко, 73

Адреса сайту: lib.mnau.edu.ua